

ABSTRAKT

W trzech kolejnych latach 2011 – 2013 badano zagęszczenie oraz liczebność saren w czterech kompleksach leśnych Puszczy Niepołomickiej nazwanych umownie „Koło”, „Grobelczyk”, „Grobla” i „Bór” o łącznej powierzchni 10,8 tys. ha. W styczniu 2011 i 2013 ocenę liczebności wykonano przy pomocy tropień na 16 liniowych transektach o łącznej długości 41,9 km, natomiast w roku 2012 ze względu na brak pokrywy śniegu liczebność populacji oceniono metodą pędzeń leśnych pasów taksacyjnych. Zagęszczenie populacji było najwyższe w trzech północnych kompleksach Puszczy, gdzie dominował las wilgotny *Tilio – Carpinetum*. W ciągu trzech lat badań zagęszczenie wahało się tam od 446,1 do 531,0 saren/1000 ha lasu (kompleksy „Koło” i „Grobelczyk”) oraz od 286,1 do 342,5 zwierząt/1000 ha lasu (kompleks „Grobla”). Najniższe zagęszczenia populacji (od 95,3 do 113,4 saren/1000 ha lasu) wykazano w południowym kompleksie Puszczy „Bór”, w którym dominował bór mieszany wilgotny *Pino – Quercetum*. Podane powyżej zagęszczenia populacji różniły się istotnie pomiędzy badanymi kompleksami leśnymi. Oceniona liczebność saren dla całej Puszczy Niepołomickiej w roku 2011 wyniosła 1661 osobników, a w latach 2012 i 2013 odpowiednio 1618 i 1558 osobników. Dokładność oceny obliczona dla 95% przedziału ufności wahała się w kolejnych latach od 14,8% do 18,1% średniej. Nie stwierdzono istotnych różnic w liczebności populacji pomiędzy badanymi latami. Wykazana w niniejszej pracy liczebność populacji różni się drastycznie od liczebności populacji, jaką dla badanych lat podaje Nadleśnictwo Niepołomice (550 – 622 osobniki). Sugeruje się, iż odstrzał saren w Puszczy Niepołomickiej (około 130 osobników rocznie) był znacznie niższy od rocznego przyrostu zrealizowanego populacji, który oceniono na 403 osobników. Prawdopodobnie było to przyczyną emigracji saren z Puszczy Niepołomickiej i zasiedlanie przez ten gatunek sąsiednich terenów rolniczych.

Słowa kluczowe: tropienia, pędzenia, transekty liniowe, pasy taksacyjne, las wilgotny *Tilio – Carpinetum*, bór mieszany wilgotny *Pino – Quercetum*, pozyskanie, emigracja.